

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/18/2024
Identifikačné číslo spisu:	5908202451
Dátum vydania rozhodnutia:	15.07.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:5908202451.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. Q., narodeného X. S. XXXX, U., V. W. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Marekom Radačovským, Košice, Žriedlová 3, proti žalovaným 1/ F.K.S., s.r.o., Žilina, Pod Vinicou 2, IČO: 36 384 020, 2/ R. V., narodenej X. S. XXXX, T. XX, 3/ Y. V., narodenému XX. E. XXXX, T. XX, 4/ F. F., narodenej XX. H. XXXX, T. XX, 5/ Y. V., narodenému XX. H. XXXX, T. XX, žalovaným 2/ až 5/ zastúpeným advokátom JUDr. Vladimírom Kotusom, Košice, Masarykova 12, 6/ ČSOB Poist'ovňa, a.s., Bratislava, Žižkova 11, IČO: 31 325 416, zastúpenej advokátskou kanceláriou MGA IURIS s. r. o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Cukrová 14, IČO: 47 233 028 a 7/ KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, Bratislava, Štefanovičova 4, IČO: 00 585 441, zastúpenej advokátom JUDr. Baltazárom Musckom, Bratislava, Vajnorská 55, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (predtým Okresnom súde Ružomberok) pod sp. zn. 3C/86/2008, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 27. apríla 2023 sp. zn. 10Co/129/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca je povinný zaplatiť žalovanej 6/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Ružomberok (teraz Okresný súd Liptovský Mikuláš, pracovisko Ružomberok) (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. júna 2020 sp. zn. 3C/86/2008 uložil žalovaným 1/ a 6/ povinnosť solidárne zaplatiť žalobcovi náhradu majetkovej škody 181,33 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na základe doplnku k znaleckému posudku Y. A. Q. č. 27/2008 zo 4. novembra 2009 vo výške 6 507 eur s úrokom z omeškania 9% ročne od 12. februára 2010 do zaplattenia a náhradu za mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia 976,05 eur. Žalovaným 2/, 3/, 4/, 5/ a 7/ uložil povinnosť solidárne zaplatiť žalobcovi náhradu za bolestné 2 442,74 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia 1 445,03 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia, náhradu liečebných nákladov 73,69 eura s úrokom z omeškania

8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia, náhradu majetkovej škody 181,33 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na základe doplnku k znaleckému posudku Y. A. Q. č. 27/2008 zo 4. novembra 2009 vo výške 6 507 eur s úrokom z omeškania 9% ročne od 12. februára 2010 do zaplattenia a náhradu za mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia 976,05 eur. Konanie v časti o zaplattenie ušlého zisku 14 266 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia zastavil a v ostatnej časti žalobu zamietol. Žalovaným 1/ až 7/ vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 27. apríla 2023 sp. zn. 10Co/129/2020 na odvolania žalovaných 2/ až 7/ rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zamietol žalobu proti žalovanej 6/ v časti povinnosti solidárne so žalovaným 1/ zaplatiť žalobcovi náhradu majetkovej škody 181,33 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia. Žalovanej 6/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40%. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku o uložení povinnosti žalovaným 2/ až 5/ a žalovanej 7/ solidárne zaplatiť žalobcovi náhradu za bolestné 2 442,74 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia 1 445,03 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia, náhradu liečebných nákladov 73,69 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia, náhradu majetkovej škody 181,33 eur s úrokom z omeškania 8,5% ročne od 27. mája 2008 do zaplattenia a náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia na základe doplnku k znaleckému posudku Y. A. Q. č. 27/2008 zo 4. novembra 2009 vo výške 6 507 eur s úrokom z omeškania 9% od 12. februára 2010 do zaplattenia. Rozsudok súdu prvej inštancie zmenil v časti výroku o uložení povinnosti žalovaným 2/ až 5/ a žalovanej 7/ solidárne zaplatiť žalobcovi náhradu za mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia 976,05 eur tak, že žalovaní 2/ až 5/ a žalovaná 7/ sú povinní solidárne zaplatiť žalobcovi náhradu za mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia 455,49 eur a vo zvyšku žalobu z titulu mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia voči žalovaným 2/ až 5/ a žalovanej 7/ zamietol. Odvolací súd rozhodol, že vo vzťahu medzi žalobcom a žalovanými 2/ až 5/ a 7/ strany nemajú nárok na náhradu trov konania.

3. Odvolací súd vzhľadom na už právoplatné rozhodnutie o základe nároku žalobcu, ktorým bola ustálená delená zodpovednosť žalovaného 1/ a žalovaného 6/ v rozsahu 30% a rovnako zodpovednosť žalovaných 2/ až 5/ a žalovaného 7/ tiež v rozsahu 30%, preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k odvolaniu žalovaného 6/ proti výroku ukladajúcemu mu solidárnu povinnosť so žalovaným 1/ nahradiť žalobcovi majetkovú škodu 181,33 eur s príslušenstvom. Mal za nesporné, že žalovaný 6/ uhradil 4. marca 2008 žalobcovi titulom náhrady škody na jeho motorovom vozidle 2 701,98 eur, čo vzhľadom na mieru účasti žalovaného 1/ (ktorý bol poisťencom žalovanej 6/) na dopravnej nehode, od ktorej sa náhrada škody odvíja (30%, t. j. 810,60 eur) bolo viac, ako plniť mal, teda v prevyšujúcom rozsahu sa žalobca bezdôvodne obohatil na úkor žalovaného 6/. Dotknuté vzájomné pohľadávky žalobcu a žalovaného 6/ boli rovnakého druhu (peňažné pohľadávky), stretli sa 4. marca 2008 a žalovaný 6/ vykonal úkon smerujúci k započítaniu, ktorý bol obsiahnutý v podaní jeho právneho zástupcu z 3. mája 2017 (č. l. 814 až 815), čím pohľadávka žalobcu v tomto rozsahu zanikla. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok zmenil vo výroku o uložení povinnosti žalovanému 6/ spoločne a nerozdielne so žalovaným 1/ zaplatiť žalobcovi 181,33 eur s príslušenstvom tak, že voči žalovanému 6/ v danej časti žalobu zamietol.

4. Rozhodnutie o povinnosti žalovaných 2/ až 5/ a 7/ nahradiť žalobcovi náhradu za bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia, liečebných nákladov a majetkovej škody odvolací súd považoval za správne. Vo vzťahu k mimoriadnemu zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 437/2004 Z. z.“) zdôraznil princíp rovnosti všetkých ľudí, ktorý vylučuje neprimerané preferovanie iba určitých spoločensky žiadúcich, resp. významných profesií a po zohľadnení okolností danej veci dospel k záveru, že sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, na základe ktorých je namieste žalobcovi priznať nárok na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského

uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. Za dôvodné však považoval odvolanie žalovaných 2/ až 5/ a 7/ vo vzťahu k rozsahu tohto nároku. Prihliadol na to, že žalobca sa napriek uznanej invalidite dokázal uplatniť na trhu práce, nie je odkázaný na pomoc inej osoby, a preto považoval za zodpovedajúce jedinečným okolnostiam súdnej veci mimoriadne zvýšenie v rozsahu 7%, v dôsledku čoho napadnutý rozsudok zmenil a žalobu vo zvyšku náhrady za mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia (nad 445,49 eur) zamietol.

5. Nakoľko odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie čiastočne zmenil vo vzťahu k všetkým odvolateľom v zmysle § 396 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), rozhodoval o nároku na náhradu trov celého konania. Uviedol, že žalobca sa v preskúmvanej veci domáhal viacerých samostatných nárokov na náhradu škody. Išlo o nároky na náhradu liečebných nákladov, majetkovej škody, ušlého zisku, bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia. Odvolací súd tieto čiastkové nároky navzájom pomerovoval z hľadiska významnosti (tu boli prioritnými nároky bezprostredne spojené s ujmom na zdraví ako hodnotou v ľudskom živote najcennejšou) a čiastočne taktiež z hľadiska ich nominálnej hodnoty. Následne ustálil, že z hľadiska celkového predmetu konania predstavoval nárok na náhradu majetkovej škody 10%, rovnako tak nárok na náhradu liečebných nákladov; nárok na náhradu bolestného a ušlého zisku po 20% a nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia 40%, z čoho 10% pripadalo na základné bodové ohodnotenie a 15% na sťaženie spoločenského uplatnenia podľa doplnku znaleckého posudku zo 4. novembra 2009 a 15% na mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia.

6. V kontexte rozsahu hmotnoprávneho nároku žalobcu ako celku odvolací súd zohľadnil, že ustálenie miery účasti jednotlivých žalovaných na spôsobenej škode bolo v konečnom dôsledku výsledkom úvahy súdu. Poukázal na judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“ alebo „ÚS SR“ - napr. rozhodnutie zo 4. februára 2021 sp. zn. III. ÚS 475/2018), podľa ktorej úmyslom zákonodarcu pri formulovaní novej úpravy rozhodovania o náhrade trov konania v Civilnom sporovom poriadku nebolo koncepcne sa odchýliť od pravidla pôvodne vyjadreného v § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky - ďalej tiež len „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“). Podstatou daného zákonného ustanovenia bolo, že aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak rozhodnutie záviselo (aj) od úvahy súdu.

7. Na základe takto zadefinovanej „významnosti“ jednotlivých nárokov krajský súd následne posudzoval mieru úspechu vo vzťahu medzi jednotlivými odvolateľmi a žalobcom. Vo vzťahu medzi žalovaným 6/ a žalobcom bol žalobca úspešný iba ohľadne nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia podľa doplnku znaleckého posudku a nároku na jeho mimoriadne zvýšenie, t. j. v zmysle ustálenej (percentuálnej) významnosti jednotlivých nárokov v rozsahu 30% (15% + 15%). Naproti tomu žalobca bol neúspešný ohľadne nároku na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia podľa pôvodného ohodnotenia z 21. apríla 2008 (10%), náhradu bolestného (20%), náhradu liečebných nákladov (10%) a v dôsledku zmeny v odvolacom konaní aj v časti nároku na náhradu majetkovej škody (10%). Za „neúspech“ žalobcu je nutné považovať aj ním procesne zavinené zastavenie konania v spojitosti so späťvzatím žaloby v časti nároku o náhradu ušlého zisku (20%). Celkovo tak bol žalobca vo vzťahu so žalovaným 6/ neúspešný v rozsahu 70 %, čiže jeho čistý neúspech (a naproti tomu čistý úspech žalovaného) činí 40%, a preto má žalovaný 6/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40%. K uvedenému odvolací súd dodal, že žalovaný 6/ v priebehu konania uspokojil nároky na neho (spoločne so žalovaným 1/) pripadajúce na náhradu liečebných nákladov, na náhradu bolestného a na náhradu sťaženia spoločenského uplatnenia podľa prvotného ohodnotenia z 21. apríla 2008. Keďže však žalobca v tomto smere nevykonal dispozitívny úkon, v čase rozhodovania súdu, ktorý je v zmysle § 217 ods. 1 CSP (čiastočne v spojení s § 378 ods. 1) určujúci, išlo o nároky už neopodstatnené, a preto museli byť zamietnuté; sú súčasťou výroku rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby v ostatnej časti.

8. Vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným 7/, ako i žalobcom a žalovanými 2/ a 5/ bol žalobca úspešný v časti nárokov na sťaženie spoločenského uplatnenia (40%), na bolestné (20%), na liečebné náklady

(10%) i nároku na majetkovú škodu (10%). Vo vzťahu k mimoriadnemu zvýšeniu sťaženia spoločenského uplatnenia síce došlo k jeho zníženiu rozsudkom odvolacieho súdu, ale keďže išlo o nárok založený na úvahe súdu, je z pohľadu nároku na náhradu trov konania určujúcim jeho samotné priznanie (rozhodnutie ÚS SR zo 4. februára 2021 sp. zn. III. ÚS 475/2018). Za neúspech žalobcu i v tomto prípade je možné považovať jeho procesné zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP) v súvislosti so späťvzatím žaloby v časti nároku na náhradu ušlého zisku, ktoré nebolo zavinené správaním protistrany po podaní žaloby. Miera úspechu žalobcu a dotknutých žalovaných zodpovedá pomeru 80 : 20, čiže v percentuálnom vyjadrení by šlo o čistý úspech žalobcu v rozsahu 60%. Odvolanie však bolo podané iba jednou sporovou stranou - žalovanými 2/ až 5/ a 7/, a pretože v zmysle čl. 16 ods. 3 Základných princípov Civilného sporového poriadku nie je prípustné nepriaznivejšie rozhodnutie pre stranu, ktorá opravný prostriedok uplatnila, odvolací súd rozhodol, že strany nemajú nárok na náhradu trov konania.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť aj dôvodnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP a navrhol napádané rozhodnutie zrušiť v časti výroku o náhrade trov žalovaného 6/ a vec vrátiť v tejto časti odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

10. Dovolateľ namietal nesprávnosť výroku rozsudku odvolacieho súdu, ktorým rozhodol, že žalovaný 6/ má voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 40%. Mal za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu vychádza z v napádanej časti z nesprávnej aplikácie právnych predpisov na daný skutkový stav, a teda z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa dovolateľa právnou otázkou, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu riešená je, či „v prípade, ak po podaní žaloby zaplatí žalovaný časť žalovaného nároku alebo celý nárok žalobcovi, a žalobca následne nezoberie žalobu v časti alebo úplne späť a konajúci súd musí z uvedeného dôvodu žalobu v prevyšujúcej časti zamietnuť, alebo celú žalobu zamietnuť, je možné vyložiť ustanovenie § 217 odsek 1 CSP a § 255 CSP tak, že žalobca je povinný žalovanému nahradiť trovy konania, pretože bol v spore procesne čiastočne alebo v celom rozsahu neúspešný?“ a zároveň v prípade, ak to možné je „či za takejto situácie súd má zaviazat žalobcu na náhradu trov konania za celé konanie od podania žaloby, alebo len za obdobie od kedy došlo zo strany žalovaného k čiastočnému alebo úplnému plneniu na základe podanej žaloby a žalobca nezobral v časti, v ktorej žalovaný plnil, žalobu späť alebo nezobral žalobu späť v celom rozsahu, ak žalovaný plnil všetko, čo žalobca v žalobe žiadal?“

11. Žalovaná 6/ navrhla dovolanie ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP odmietnuť.

12. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, v ktorej neprospech bolo (napádaným výrokom uznesenia odvolacieho súdu) rozhodnuté (§ 424 CSP), a to za splnenia tiež podmienok jej zastúpenia a spísania dovolania v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

13. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

14. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

15. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

16. Podľa § 357 písm. m) CSP odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania.

17. Podľa dovolateľa je dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP, na základe právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená. Keďže však napádaným rozhodnutím (výrokom odvolacieho súdu o náhrade trov konania medzi žalobcom a žalovanou 6/) odvolací súd rozhodol o odvolaní proti rozhodnutiu podľa § 357 písm. m) CSP, prípustnosť dovolania nemôže v zmysle § 421 ods. 2 CSP založiť (prípadné) nesprávne právne posúdenie veci. Prípustnosť dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu (aj keď toto bolo obsiahnuté v rozsudku odvolacieho súdu), vyvodzovaná dovolateľom z § 421 ods. 1 písm. b) CSP, je tak výslovne vylúčená podľa § 421 ods. 2 CSP.

18. Napádané rozhodnutie (výrok o nároku na náhradu trov konania) odvolacieho súdu, nie je preto spôsobilým predmetom dovolacieho prieskumu a preto odvolací súd dovolanie smerujúce proti nemu ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

19. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania odvolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.